

Πότε πρέπει να ανησυχούμε για την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας του παιδιού;

Αυτή η ερώτηση μας δίνει την ευκαιρία να τονίσουμε ότι η επικοινωνία δεν είναι μόνο λεκτική. Είναι μια αρκετά σύνθετη διαδικασία η οποία προϋποθέτει τουλάχιστον δύο άτομα και μέσω αυτής γίνεται η μετάδοση κάποιου μηνύματος.

Η επικοινωνία στο μεγαλύτερο ποσοστό γίνεται μη λεκτικά δηλαδή με νεύματα, με τον τόνο της φωνής, τη βλεμματική επαφή, τις εκφράσεις του προσώπου, τη στάση του σώματος κ.α. Συνεπώς ακόμα και ένα βρέφος επικοινωνεί με το περιβάλλον του, με το κλάμα το γέλιο κλπ. Όταν λοιπόν οι γονείς αντιληφθούν ότι το μωρό ή το παιδί τους δεν αλληλεπιδρά με το περιβάλλον, δηλαδή δεν κάνει βλεμματική επαφή, δεν ανταποκρίνεται στο άκουσμα του ονόματός του ή δεν το ενδιαφέρει να επικοινωνήσει, πρέπει το συντομότερο να επισκεφτούν έναν ειδικό.

1) Γιατί εμφανίζουμε διαταραχές λόγου;

Δυστυχώς δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη αιτία για τις διαταραχές λόγου και ομιλίας. Η διαταραχή λόγου ή/και ομιλίας μπορεί να οφείλεται σε γενετικά, νευρολογικά, ψυχολογικά ή/ και σε περιβαλλοντικά αίτια. Είναι όμως και αρκετές οι φορές που μια διαταραχή λόγου/ ομιλίας μπορεί να οφείλεται σε παραπάνω από μία αιτία, ή να επηρεάζει και άλλους τομείς στη ζωή του ατόμου πχ συχνά βλέπουμε μια διαταραχή λόγου που οφείλεται σε κάποιο νευρολογικό αίτιο, όπως ένα εγκεφαλικό επεισόδιο, να επηρεάζει σημαντικά την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα του ατόμου, αλλά και το περιβάλλον του.

2) Ένα παιδί με συνεχείς μολύνσεις στα αυτιά μπορεί αν έχει πρόβλημα στη γλώσσα;

Το κυριότερο αισθητήριο όργανο για την ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας είναι το αυτί. Για την ανάπτυξη ενός άρτιου φωνολογικού συστήματος (δηλαδή του νοητικού μηχανισμού που περιέχει, αναγνωρίζει και διαχειρίζεται τους ήχους της γλώσσας) η απρόσκοπτη λήψη ηχητικών πληροφοριών είναι καθοριστική. Η μέση εκκρηκτική ωτίτιδα είναι πολύ συχνή πάθηση στα μικρά παιδιά. Ένα βασικό σύμπτωμα είναι η βαρηκοΐα αγωγιμότητας που προκαλεί στο παιδί. Αυτό σημαίνει πως για όσο διάστημα το παιδί έχει υγρό στο μέσω αυτί κάποιοι ήχοι χάνονται ή ακούγονται σε πολύ μικρότερη ένταση. Αν το παιδί έχει μια ωτίτιδα με υγρό για μεγάλο χρονικό διάστημα ή εμφανίζει πολλές ωτίτιδες μέσα σε ένα έτος τότε θα πρέπει να εξετάζεται η λειτουργικότητα της ακοής του από ειδικό ΩΡΛ. Η ακοή επανέρχεται εφόσον φύγει το υγρό που εμποδίζει το αυτί να λειτουργήσει σωστά. Ωστόσο το φωνολογικό σύστημα μπορεί να έχει επηρεαστεί μόνιμα. Το παιδί σε αυτή την

περίπτωση μπορεί μπερδεύει ήχους μεταξύ τους όπως /θ/ αντί /φ/. Σε αυτές τις περιπτώσεις η επίσκεψη σε λογοθεραπευτή είναι απαραίτητη.

3) Προβλήματα δυσφαγίας. Τι γίνεται όταν το παιδί τρώει μόνο αλεσμένες τροφές; Από ποια ηλικία είναι απαραίτητο να ξεκινήσει να μασάει;

Ο όρος “δυσφαγία” αναφέρεται αποκλειστικά στις διαταραχές κατάποσης. Ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις παρουσιάζονται διαταραχές σίτισης και κατάποσης. Η διαταραχές σίτισης αναφέρονται στις δυσκολίες πρόσληψης, διατήρησης της τροφής στο στόμα και προετοιμασίας της τροφής για την κατάποση. Στους 6 πρώτους μήνες της ζωής του, το βρέφος σιτίζεται με γάλα. Από τους 6 μέχρι τους 12 μήνες είναι μια μεταβατική περίοδος κατά την οποία, με την καθοδήγηση του παιδιάτρου, εισάγουμε στη διατροφή του στερεές τροφές.

Ένα παιδί δεν πρέπει σιτίζεται μόνο με αλεσμένες τροφές χωρίς να υπάρχει κάποιος ιατρικώς τεκμηριωμένος λόγος, δηλαδή να υπάρχει διαπιστωμένη από ομάδα ειδικών, διαταραχή σίτισης και κατάποσης (δυσφαγία). Ας μην ξεχνάμε το γεγονός πως τα όργανα και δομές που χρησιμοποιούνται για την μάσηση (γλώσσα, δόντια., υπερώα) χρησιμοποιούνται και για την ομιλία, και η μάσηση βοηθάει στην ενδυνάμωση και ανατομικό σχηματισμό αυτών των δομών.

4) Από ποια ηλικία μπορεί να αρχίσει Λ/Θ ένα παιδί και πώς μπορεί να συμβάλει ο γονιός σε αυτήν;

Η ηλικία έναρξης ενός εξατομικευμένου προγράμματος λογοθεραπείας εξαρτάται από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένα παιδί. Πχ Ένα παιδί με εγκεφαλική πάρεση θα χρειαστεί από πολύ μικρή ηλικία να αρχίσει συνεδρίες λογοθεραπείας, όπως και ένα παιδί με πρόβλημα επικοινωνίας ή βαρηκοΐα-κώφωση. Από την άλλη ένα παιδί 2-3 ετών που δεν λέει πχ το /ρ/ έχει χρόνο στην ανάπτυξή του για να το κατακτήσει. Όπως και να έχει, μόλις οι γονείς αντιληφθούν δυσκολίες στο λόγο, στην ομιλία και στην επικοινωνία του παιδιού οφείλουν να συμβουλευτούν τους/τις λογοθεραπευτές/τριες, οι οποίοι με τη σειρά τους θα συστήσουν τι ακριβώς χρειάζεται το παιδί τους.

Οι γονείς σε αυτή τη διαδικασία παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο και η συνεργασία τους με τον/ την λογοθεραπευτή/τρια, αλλά και με το παιδί, είναι καθοριστικής σημασίας για την πορεία και την εξέλιξη του παιδιού. Ο λογοθεραπευτής μετά την αξιολόγηση των δυσκολιών του παιδιού θα δώσει γενικές συμβουλές που οι γονείς πρέπει να ακολουθήσουν. Επιπλέον σε τακτική βάση ο γονιός με την κατάλληλη καθοδήγηση του λογοθεραπευτή μπορεί να εφαρμόζει ειδικές ασκήσεις στο σπίτι και έτσι να συμβάλει σημαντικά στη πρόοδο του παιδιού.

5) Ποιο είναι το μέλλον ενός παιδιού με δυσλεξία; Μπορεί να την ξεπεράσει εντελώς;

Αν με ρωτάτε για το ακαδημαϊκό μέλλον ενός παιδιού με δυσλεξία, δεν μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια. Εξαρτάται άμεσα από το βαθμό των δυσκολιών που παρουσιάζει το παιδί, από την ηλικία έναρξης της παρέμβασης και από πολλά άλλα. Η δυσλεξία είναι

ένα σύνολο δυσκολιών που δεν επιφέρουν πλήρη αποκατάσταση. Ο γενικός στόχος της αποκατάστασης είναι να δοθούν στο παιδί τα κατάλληλα εργαλεία και να μάθει τον τρόπο που θα τα χρησιμοποιεί, προκειμένου να δυσκολεύεται όσο το δυνατόν λιγότερο.

6) Τι είναι το υπερκινητικό σύνδρομο και πως αντιμετωπίζεται;

Το σύνδρομο υπερκινητικότητας, τις περισσότερες φορές συνυπάρχει με τη διαταραχή ελλειμματικής προσοχής, άρα μιλάμε για διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ). Το παιδί με διάγνωση ΔΕΠΥ εμφανίζει ποικίλα συμπτώματα. Τα συμπτώματα που σχετίζονται με το λόγο, την ομιλία και την επικοινωνία είναι κυρίως οι ειδικές μαθησιακές δυσκολίες εξαιτίας της αδυναμίας συγκέντρωσης, αδυναμία διατήρησης θέματος συζήτησης, εύκολη απώλεια ενδιαφέροντος για την επικοινωνία, συντακτικά, μορφολογικά και πραγματολογικά λάθη στον προφορικό και το γραπτό λόγο, αλλοιωμένη άρθρωση, μεγάλη ταχύτητα ομιλίας κα.

Πανελλαδική Ημέρα
Λογοθεραπείας 2015

Διοργάνωση:

Υπό την αιγίδα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ